Groenstructuurplan ‘t Refter II

Mei 2025

Gemeente Hardenberg

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Hardenberg

Datum: Mei 2025

BügelHajema Adviseurs
Adviseurs voor de leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Utrechtseweg 7
3811 NA Amersfoort

Vaart N.Z. 50
9401 GN Assen

Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden

E info@bugelhajema.nl
I www.bugelhajema.nl

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

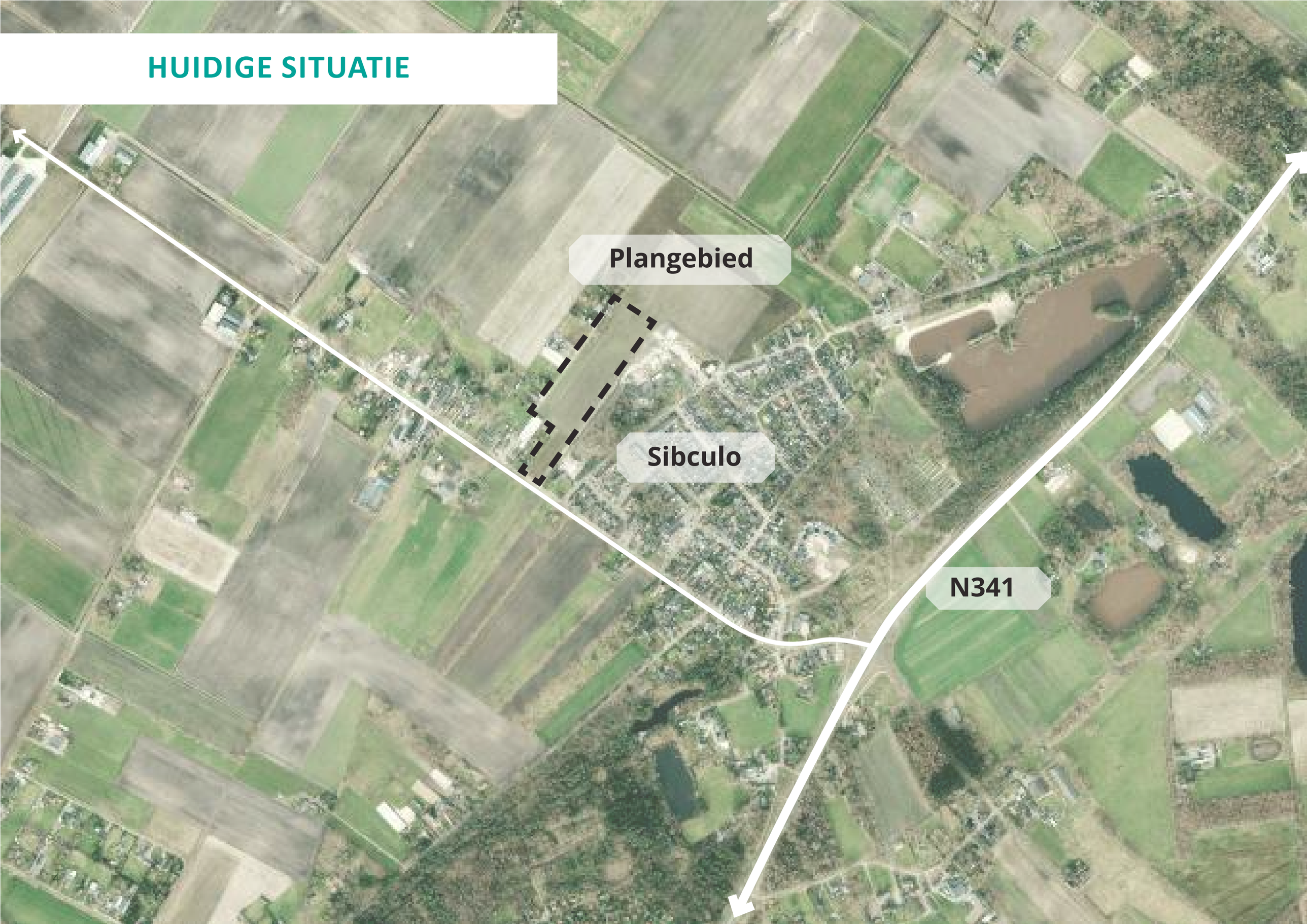
Inhoudsopgave

1. Inleiding 5

2. Uitgangspunten stedenbouwkundig ontwerp 7

3. Groenstructuur en beplantingssortiment 8

HUIDIGE SITUATIE

1. Inleiding

Aanleiding
De gemeente Hardenberg wil in Sibculo ‘t Refter II ontwikkelen. Een woongebied aansluitend op het Refter I. Woonwijk ‘t Refter ligt aan de noordwestkant van Sibculo, tegenover de Plashofstraat en langs de Gemeenteweg.

‘t Refter I
In de eerste fase van ‘t Refter zijn 24 nieuwe woningen gepland, waaronder 10 twee-onder-een-kapwoningen, 5 vrijstaande woningen en 9 rijwoningen. Van deze rijwoningen worden 4 sociale huurwoningen gerealiseerd door Vechtdal Wonen, en 5 woningen zijn bestemd voor senioren.

‘t Refter II
Aandachtspunt bij de verkaveling voor t Refter II is dat er voldoende flexibiliteit in het plan blijft om in te spelen op de (veranderende) woningbouwvraag met een goede fasering. Er zal vooral moeten worden gekeken naarbetaalbaar wonen (inclusief starterswoningen) en levensloopbestendige woningen (al dan niet in de vorm van CPO).

Kadastrale gegevens
Het plangebied staat kadastraal bekend als HDB01-S-1578 en heeft een totale oppervlakte van ca. 3,3 hectare. Van dit kavel wordt ca. 2,9 hectare gebruikt voor de ontwikkeling van ‘t Refter II.

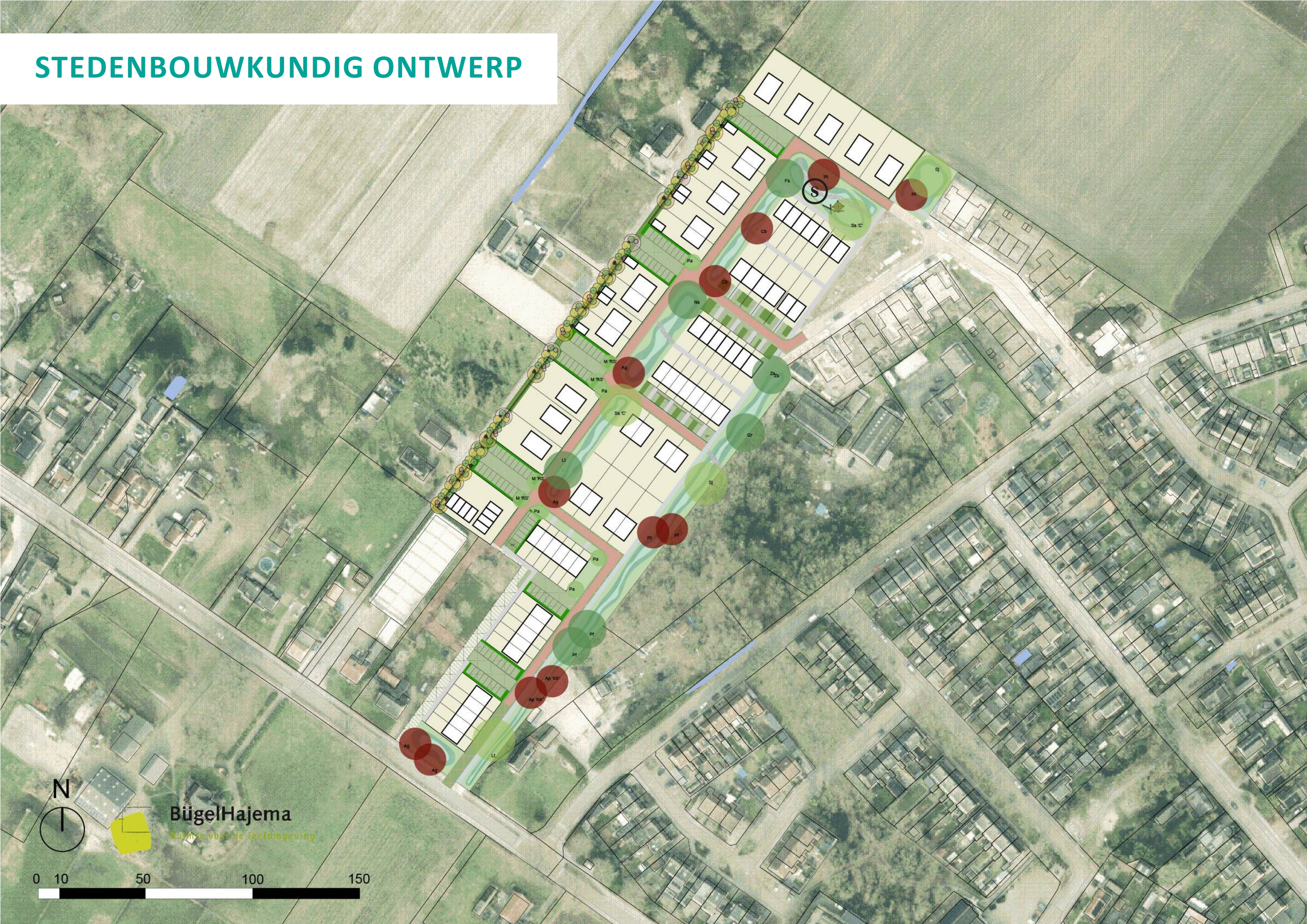
Leeswijzer
Hoofdstuk 2 beschrijft de uitgangspunten voor het stedenbouwkundig plan. Hierin worden de kernprincipes en doelstellingen uiteengezet die ten grondslag liggen aan de verdere uitwerking van het plan.

Hoofdstuk 3 licht het groenstructuurplan verder toe. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de landschappelijke inpassing, ecologische verbindingen en de rol van groen in de stedelijke omgeving. Ook wordt in dit hoofdstuk hett beplantingssortiment weergegeven.

Kadastrale kaart

STEDENBOUWKUNDIG ONTWERP

2. Uitgangspunten stedenbouwkundig ontwerp

Op basis van het veenontginningslandschap, de landschappelijke kenmerken en de cultuurhistorische waarden zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd in de startnotitie van oktober 2023. Deze uitgangspunten dienen als basis voor een zorgvuldige en respectvolle omgang met de bestaande omgeving.

Huidige ruimtelijke kwaliteiten
- Rechthoekige kleinschalige verkaveling;
- Verspreide bebouwing langs wegen, verspreid liggende erven;
- Rechthoekige erven in de verkavelingsrichting;
- Strak, rechtlijnig wegen patroon;
- Wegbeplanting, verspreide bosjes, perceelgrensbeplanting

Landschap
- Landschappelijke structuur als onderlegger
- Houd rekening met (zicht op) de kenmerken van het veenontginningslandschap.
- Zorg voor kwalitatieve erfafscheidingen om de relatie met de omgeving te waarborgen.

Ontsluitingsstructuur
- Inrichting van de wegenstructuur en het wegprofiel is belangrijk. Zorg ervoor dat de wegen zo ingericht worden dat autogebruikers langzaam en rustig moeten rijden. Bijvoorbeeld door smalle wegen aan te leggen
- 1 aansluiting op Kloosterdijk nodig voor langzaam verkeer, niet noodzakelijk voor autoverkeer. De rest van de wijk kan ontsluiten via ‘t Refter fase 1 (auto).
- Autoverkeer zoveel mogelijk beperken door parkeren te clusteren langs de ontsluitingsweg; autoluwe woonpaden
- Wegen en parkeren inbedden in groene inrichting (bomen, hagen, heestervakken)

Klimaatadapatatie
- De inrichting van de openbare ruimte is bestand tegen wateroverlast en langdurige droogte
- De inrichting van de openbare ruimte draagt bij aan het voorkomen van hittestress
- Verharding beperken tot een functioneel minimum

Duurzaamheid
- Grondstoffen zijn schaars; kiezen voor duurzame materialen en een zorgvuldig materiaalgebruik
- Kiezen voor circulaire en herbruikbare materialen
- Autoverkeer ontmoedigen
- Fietsen en wandelen stimuleren
- Schaduwplekken in de wijk
- Verharding beperken, parkeren en inritten in grasbetonsteen
- Sluit aan bij het kader van de Groene en Gezonde Maatlat’.

Groen- en waterstructuur / biodiversiteit
- De inrichting van de openbare ruimte is zo groen mogelijk
- Aanleg waterpartijen en/of wadi’s
- Hemelwater zichtbaar afvoeren. Dit kan bijvoorbeeld door het toepassen van een ‘well-o-well tegel’
- Duidelijke groenstructuur met markante bomen (solitair en rijen), heestervakken en bloemrijk gras
- Groenstructuur inzetten op logische plekken in de stedenbouwkundige structuur:
- De beplanting in de openbare ruimte is gevarieerd, inheems en gericht op het aantrekken van vogels en insecten
- Bij eventuele waterpartijen flauw hellende (natuurvriendelijke) oevers toepassen
- Maatregelen worden afgestemd op de lokale situatie

Bebouwing en tuinen
- Ruimte voor verschillende woningtypologieen
- Energieneutrale of energieopwekkende woningen stimuleren
- Duurzame en circulaire materialen
- Vegetatiedaken toestaan
- Ruimte bieden voor nestkasten, regentonnen, vogelpannen, nestkasten
- Stimuleren groene inrichting en groene erfafscheidingen (goed leefklimaat voor vogels, insecten en kleine dieren)
- Wateropvang in eigen tuin
- Verharding beperken

Parkeren
- Voor vrijstaande woningen en twee onder 1 kap woningen is het uitgangspunt dat er 2 parkeerplaatsen zijn per woning (inclusief 0,3 bezoekersparkeren)
- Voor levensloopbestendige woningen en rijwoningen is het uitgangspunt dat er 1,6 parkeerplaatsen zijn per woning (inclusief 0,3 bezoekersparkeren)
- Haaksparkeren wordt ingepakt in hagen en/of heestervakken met bomendak
- De parkeerbehoefte dient getoetst te worden aan de parkeernormen van de gemeente Hardenberg, waarbij er minimaal 85% van de reguliere norm wordt aangehouden.
- Biedt ruimte voor laadpalen voor elektrische auto’s bij ongeveer 10% van de openbare parkeerplekken.

3. Groenstructuur en beplantingssortiment

Het ontwerp bestaat uit drie deelgebieden:

1) De wadistructuren

2) Groenzone westzijde

3) Hagen en overhoeken

In de uitwerking van het ontwerp maken we verschil in:

1. De bomen;
2. De heesters;
3. De speelaanleidingen
4. Materialen.

De groenzones zijn onderverdeeld in de volgende ‘deelgebieden’

1. De wadistructuren
2. De groenzone aan de westzijde
3. Hagen en overhoeken

Bij het toepassen van de beplanting heeft het de voorkeur van de gemeente Hardenberg om zoveel als mogelijk inheemse soorten toegepast te zien.

OVERZICHT GROENE ZONES

WADI'S

Fs
Pt
Sj
Pf
Ss 'C'
Cb
Pa
Cb
Ns
M 'RS'
Ag
M 'RS'
Pf
Ss 'C'
Zs
Qr
Lt
M 'RS'
Ag
Pa
Sj
Pt
Pt
Pa
Pa
Pf
Pf
Ap 'KK'
Ap 'KK'
Ag
Ag
Lt
N
BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving
0 10 50 100 150

DEELGEBIED 1 - WADI‘S- BOMEN

Pterocarya fraxinifolia - Udenhouttrees.nl

Salix x sepulcralis ‘Chrysocoma’ - Derwen Wholesale.nl

Paulownia tomentosa - vdberk.nl

Liriodendron tulipifera - vdberk.nl

Alnus glutinosa - vdberk.nl

Catalpa bignonioides (Bron: Vdberk.nl)

Quercus robur - vdberk.nl

Sophora japonica - vdberk.nl

Zelkova serrata - vdberk.nl

Nyssa sylvatica - vdberk.nl

Fagus sylvatica - vdberk.nl

Acer platanoides ‘Crimson King’ - beechwoodtrees.nl

DEELGEBIED 1 - WADI‘S- HEESTERS

Cornus alba ‘Siberica’ - haagplanten.net

Salix purpurea ‘Nana’ - Haagplanten.net

Ilex verticillata - Warmgroen.nl

Clethra alnifolia - Gardenia.net

Amelanchier lamarkii - ebbe.nl

Ilex verticillata - Aupetitjardin.be

DEELGEBIED 1 - WADI‘S- BLOEMRIJK GRASLAND

Spiraea Filipendula ‘Ulmaria’ - Appeltern.nl

Spiraea japonica ‘Albiflora’ - Willaert.be

Achillea millefolium - Appeltern.nl

Achillea ptarmica - Appeltern.nl

Angelica sylvestris - Appeltern.nl

Lythrym salicaria - appeltern.nl

Barbarea vulgaris - Cruydt-Hoeck.nl

Cardamine pratensis - Appeltern.nl

Centaurea jacea - Appeltern.nl

Cichorium intybus - tuinadvies.nl

Filipendula ulmaria - Appeltern.nl

Galium mollugo subsp. erectum - appeltern.nl

Lathyrus pratensis- Cruydt-hoeck.nl

Leucanthemum vulgare - waterwereld.nl

Phalaris arundinacea - Waarnemingen.be

Iris pseudacorus - Ecopedia.nl

Iris germanica - vdvelde.com

Lotus pedunculatus - Ecopedia.nl

DEELGEBIED 1 - WADI'S - SORTIMENTSLIJST

Deelgebied wadi	Nederlandse naam	Latijnse naam	Afkorting	Volwassen hoogte	wassen dek	Aantal	Groeiwijze	Bloemkenmerken	Herfstkleuren	bloemen	Begin bloeitijd	Bladkenmerken	Kleur bladeren	n	Kleur vruchten	Vochtigheid	Grondsoort	Zuurtegraad	Bestendigheid	Opmerkingen
Bomen																				
	Roodbladige Noorse esdoorn (cv)	Acer platanoides 'Crimson King'	Ap 'CK'	10 - 15 m	8 - 12 m	2	Breed kegelvormig tot ovaal, dicht	Tuilen	Rood, donkerrood	Geelgroen	April	Bladverliezend, lobbig, glimmend	Donker roodpurper	Gevleugeld, noot	Bruin	Droog tot vochtig	Lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt kortstondige overstroming, halfverharding, wind	Drachtboom voor bijen. Waardboom voor vlinders.
	Gewone els, Zwarte els	Alnus glutinosa	Ag	10 - 20 m	6 - 12 m	4	Breed piramidaal, half open	Katjes, opvallend	Geel, bruin, groen	Roodbruin	Februari - maart	Bladverliezend, omgekeerd eirond, tegenoverstaand, glazend, dubbel gezaagd, stikstof bindend	Donkergroen	Opvallend, klein, kegel	Zwart	Droog, vochtig, nat tot zeer nat	Alle grondsoorten	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt strooizout, droogte, luchtverontreiniging en korstondige overstroming	Drachtboom voor bijen. Waardboom voor vlinders.
	Trompetboom	Catalpa bignonioides	Cb	10 - 15 m	12 - 18 m	2	Afgeplat rond, gesloten	Pluimen, trompetvormig, opvallend, opstaand, groot, zwak geurend	Geel	Wit, roodviolet	Juni - juli	Bladverliezend, hartvormig, groot, onderzijde behaard	Groen	Opvallend, groot, peul	Bruin, groen	Vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt matige wind	Drachtboom voor bijen
	Gewone beuk	Fagus sylvatica	Fs	25 - 30 m	20 - 25 m	1	Breed eirond, gesloten	Onopvallend, klein	Geeloranje, bruin	Bleekgeel	Mei - juni	Bladverliezend, ovaal, glanzend, gegolfd	Donkergroen, heldergroen uitlopend	Eetbaar, klein, bolster	Bruin	Droog tot vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt matige wind	Goed voor vogels en kleine zoogdieren.
	Tulpenboom	Liriodendron tulipifera	Lt	25 - 30 m	10 - 15 m	2	Eirond	Tulpvormig, opvallend staand	Goudgeel	Oranje, geelgroen	Juni - juli	Bladverliezend, gelobd ingesneden	Lichtgroen, onderzijde blauwgroen	Opvallend, noot, gevleugelde kegel	Bruin	Droog tot vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal	Verdraagt droogte en luchtverontreiniging	
	Zwarte tupelo	Nyssa sylvatica	Ns	15 - 25 m	8 - 12 m	1	Breed eirond/piramidaal	Tuilen, onopvallend	Oranje, rood	Geelgroen	April - mei	Bladverliezend, omgekeerd eirond, glanzend	Bronskleurig uitlopend, groen	Opvallend, bes, steenvrucht	Blauwzwart	Vochtig tot nat	Alle grondsoorten	Zuur tot neutraal	Verdraagt korstondige overstroming	Drachtboom voor bijen. Goed voor vogels.
	Kaukasische vleugelnoot	Pterocarya fraxinifolia	Pf	12 - 15 m	14 - 20 m	4	Breed ovaal, gesloten	Katjes	Geel	Groen	April - mei	Bladverliezend, groot, geveerd	Groen	Opvallend, gevleugeld grote katjes	Bruingroen	Vochtig tot nat	Loss, zavel, veen, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal en basisch	Verdraagt kortstondige overstroming en wind	
	Zomereik	Quercus robur	Qr	25 - 35 m	25 - 35 m	1	Rond, half open	Katjes, onopvallend, hangend	Geelbruin	Geelgroen	Mei	Bladverliezend, leerachtig, glanzend, gelobd	Bronskleurig uitlopend, groen	Opvallend, eikel	Bruin, groen	Droog, vochtig tot nat	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt strooizout, droogte, hitte en luchtverontreiniging. Verdraagt wind	Drachtboom voor bijen. Waardboom voor vlinders. Goed voor vogels en kleine zoogdieren.
	Gele treurwilg	Salix x sepulcralis 'Chrysocoma'	Ss 'C'	15-20 m	20-25 m	2	Breed, treur	Katjes	Geel	Geel	April	Bladverliezend	Matgroen, onderzijde grijs	Geen	Geen	Vochtig, nat en zeer nat	Alle grondsoorten	Zuur, neutraal	Verdraagt droogte en korstondige overstroming	
	Honingboom	Styphnolobium japonicum	Sj	15 - 18 m	15 - 18 m	2	Breed eirond, half open	Trossen, vlinderbloemen, opvallend, hangend, geurend	Lichtgeel	Crèmewit	Juli - augustus	Bladverliezend, eirond, geveerd, stikstof bindend	Blauwgroen	Giftig, peulen	Groen	Zeer droog, droog tot vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt strooizout, hitte, droogte en luchtverontreiniging	Drachtboom voor bijen en stikstof bindend
	Anna Paulowniaboom	Paulownia tomentosa	Pt	10 - 12 m	10 - 12 m	4	Rond, half open	Trossen, klokvormig, opvallend, opstaand, groot, geurend	Geelbruin	Blauwviolet	Mei	Bladverliezend, hartvormig, groot, behaard	Blauwgroen, helder groen, onderzijde grijsgroen	Opvallend, trossen, doosvrucht	Kaneelbruin	Vochtig	Löss, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt droogte, luchtverontreiniging en hitte	Drachtboom voor bijen.
	Japanse schijniep, Japanse zelkova	Zelkova serrata	Zs	10 - 12 m	10 - 12 m	1	Breed vaas, half open	Onopvallend, klein	Goudgeel, oranjerood, bronsrood	Groen	April	Bladverliezend, einrond, ruw, getand	Violet uitlopend, donkergroen, onderzijde lichtgroen	Onopvallend, klein, noot	Bruin	Droog tot vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur tot neutraal	Verdraagt strooizout, droogte, hitte, wind en luchtverontreiniging	
Heesters																				
	Witte kornoelje	Cornus alba 'Sibirica'	Ca 'S'	1 - 3 m	1 - 3 m		Half open	Tuilen, onopvallend, opstaand, enkelvoudig, klein	Roodviolet	Crèmewit	Mei - juni	Bladverliezend, eirond, ovaal	Groen, onderzijde grijsgroen	Opvallend, klein, bes	Wit, blauw	Droog, vochtig tot nat	Alle grondsoorten	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt wind	Drachtheester voor bijen en waardheesters voor vlinders. Goed voor vogels.
	Bittere dwergwilg	Salix purpurea 'Nana'	Sp 'N'	0,7 - 1 m	1 - 2 m		Half open	Katjes, opvallend	Geel, bruin	Roodviolet	Maart - april	Bladverliezend, lancetvormig, gezaagd	Blauwgroen	Zelden vruchten, doosvrucht	Geen	Droog, vochtig tot nat	Zavel, veen, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt strooizout, droogte, luchtverontreiniging en hitte.	Drachtheester voor bijen.
	Hulst	Ilex verticillata	Iv	1,5 - 3 m	1 - 2 m		Breed opgaand, gesloten	Tuilen, opvallend	Geel	Wit	Mei - juni	Lang ovaal, getand zonder stekels	Groen	Opvallend, klein, bes	Rood	Vochtig tot nat	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur tot neutraal	Verdraagt goed vormsnoei	Goed voor vogels.
	Schijnels	Clethra alnifolia	Ca	1,8 - 2,5 m	1 - 2 m		Breed opgaand, gesloten	Trossen, pluimen, opvallend	Goudgeel	Wit	Juli - september	Bladverliezend, eivormig tot elliptisch, kort	Donkergroen	Opvallend, doosvrucht	Bruin	Vochtig tot nat	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt wind	Drachtheester voor bijen. Goed voor vogels.
	Amerikaans krentenboompje	Amelanchier lamarckii	Al	6 - 9 m	4 m		Breed vaas, half open	Trossen, stervormig, opvallend, opstaand, klein, geurend.	Oranjerood	Wit	April - mei	Bladverliezend,	Groen	Eetbaar, klein, bes	Blauwviolet	Vochtig	Löss - zavel - lichte klei - zand - leem	Zuur tot neutraal	Verdraagt luchtverontreiniging en wind	Drachtheester voor bijen en waardheesters voor vlinders. Goed voor vogels en mensen.
Kruiden																				
W2 wadi Cruydthoeck mengsel																				

GROENZONE WESTZIJDE

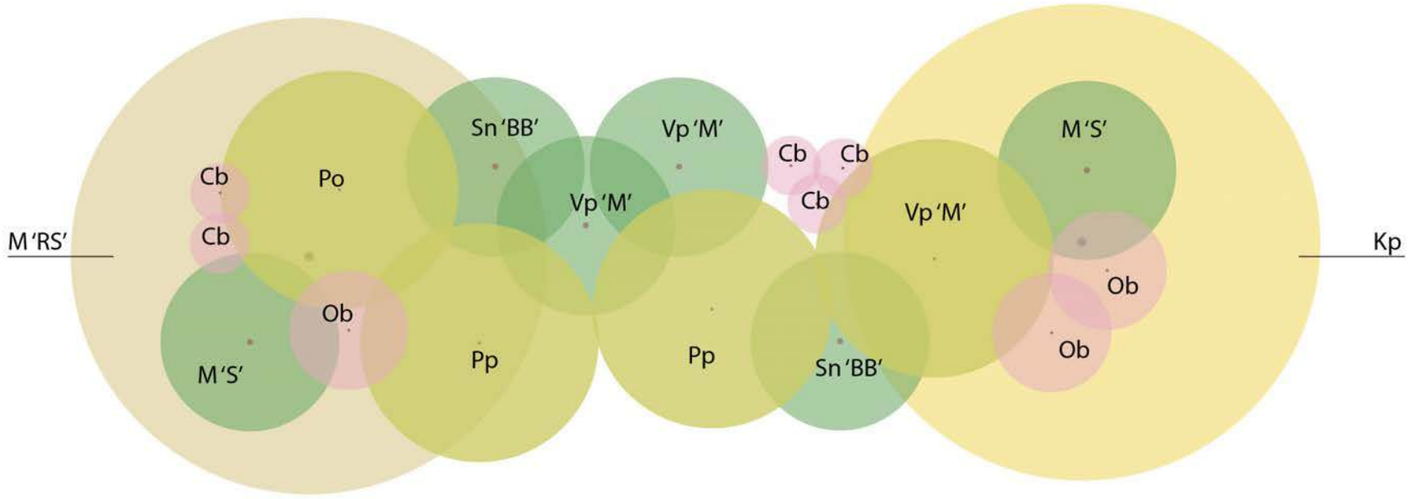
N

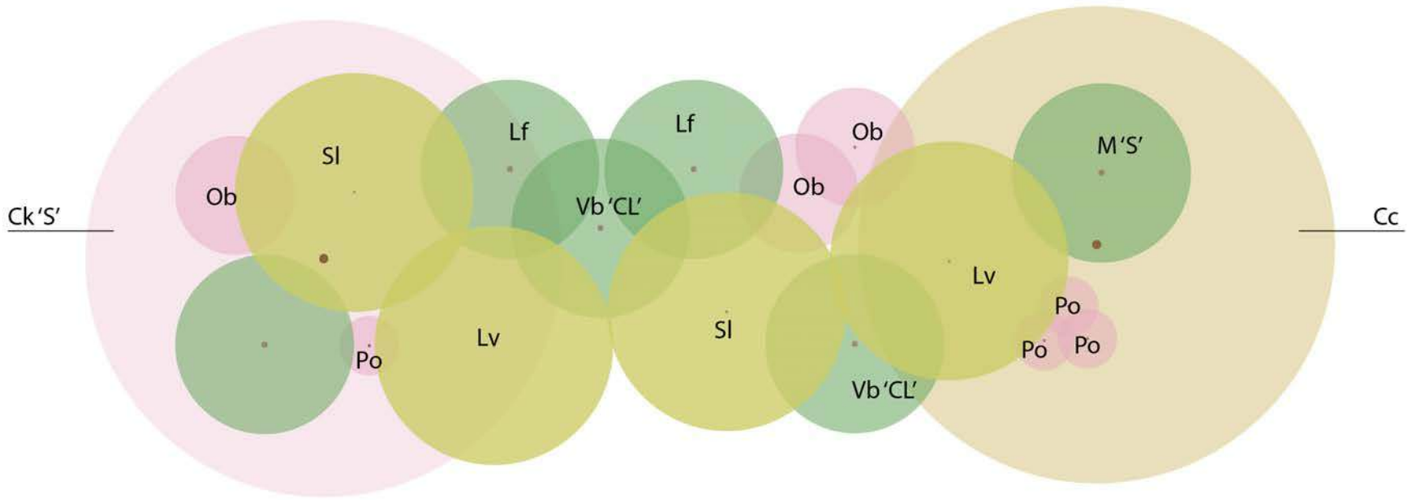
BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

0 10 50 100 150

DEELGEBIED 2 - GROENZONE WESTZIJDE - HEESTERS

Aanplantprincipe groenzone westzijde variant 2. Schaal 1:100

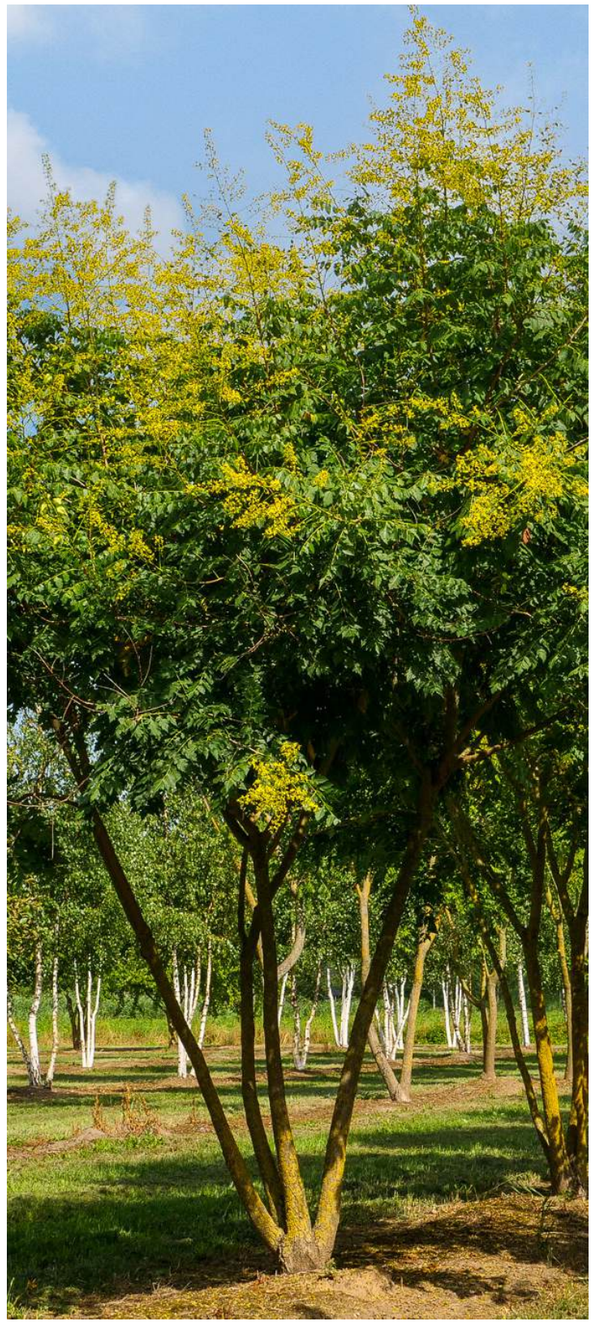
Aanplant principe stempel
Een stempel is een beplantingsprincipe dat wordt gebruikt bij het aanleggen van een struweelzone (een gebied met struiken en kleine bomen). Dit principe houdt in dat je een herhalend patroon van plantensoorten toepast om een natuurlijk ogende en functionele beplanting te creëren.

Hoe werkt een stempel?
Een stempel bestaat uit een vaste groep van struiken en/of bomen die op meerdere plekken binnen de struweelzone terugkomt en worden op een slimme manier verspreid, waardoor er een natuurlijke structuur ontstaat en de biodiversiteit wordt bevorderd.

Ruimtelijke kwaliteitsimpuls
- Natuurlijke uitstraling: Het struweel lijkt op een spontaan gegroeid landschap.
- Biodiversiteit: Verschillende planten trekken insecten, vogels en andere dieren aan.
- Eenvoudig ontwerp: Door herhaling van dezelfde plantengroepen is de aanleg overzichtelijk en efficiënt.

De groenzone aan de westzijde wordt op deze manier een veerkrachtige en functionele groenstructuur die past in het natuurlijke ecosysteem binnen de context van 't Refter II.

DEELGEBIED 2 - GROENZONE WESTZIJDE - BOMEN

Koelreuteria paniculata - vdberk.nl

Cornus Kousa 'Satomi' - Udenhout-trees.nl

Malus 'Red Sentinel' - vdberk.nl

Cercis canadensis - Debomenspecialist.nl

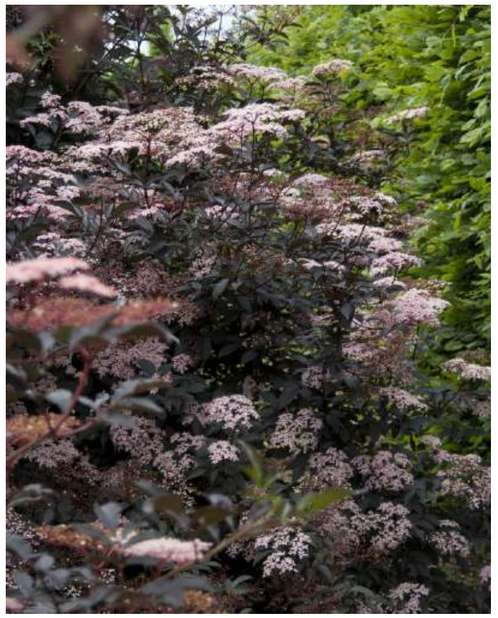
Parrosia perisca - vdberk.nl

Osmanthus burkwoodii - haagplanten.nl

Viburnum bodnantense ‘Charles Lamont’ - Tuinflora.com

Sambucus nigra ‘Black Beauty’ (Bron: Appeltern.nl)

Viburnum plicatum ‘Mariesii’ - Marechal.be

Lonicera fragantissima - appeltern.nl

Ligustrum vulgare - haagplanten.net

Sambucus laciniata - ndff.nl

Magnolia ‘Susan’- vdberk.nl

Physocarpus opulifolius - bhwp.org

Cornus florida - Appeltern.nl

DEELGEBIED 2 - GROENSTROOK WESTZIJDE - SORTIMENTSLIJST

Deelgebied Groenstrook westzijde	Nederlandse naam	Latijnse naam	Afkorting	Volwassen hoogte	Volwassen dekking	Aantal	Groeiwijze	Bloemkenmerken	Herfstkleuren	Kleur bloemen	Begin bloeitijd	Bladkenmerken	Kleur bladeren	Vruchtkenmerken	Kleur vruchten	Vochtigheid	Grondsoort	Zuurtegraad	Bestendigheid	Opmerkingen
Bomen																				
	Amerikaanse Judasboom, Canadese Judasboom	Cercis canadensis	Cc	8 - 12 m	5 - 7 m	5	Afgeplat rond, half open	Vlinderbloemen, opvallend, klein en geurend	Geel, geeloranje, oranjerood	Rozeviolet	April - mei	Bladverliezend, hartvormig, matglanzend, glad, gegolfd en stikstof bindend	Bronskleurig uitlopend, helder groen	Opvallend, peul	Roodbruin	Zeer droog, droog tot vochtig	Löss, zavel, zand en leem	Zuur tot neutraal	Verdraagt droogte, hitte en luchtverontreiniging	Drachtboom voor bijen. Waardboom voor vlinders.
	Lampionboon, Chinese vernisboom	Koelreuteria paniculata	Kp	8 - 12 m	8 - 10 m	5	Breed vaas, open	Pluimen, opvallend	Oranje	Geel	Juli - augustus	Bladverliezend, gekarteld, geveerd	Bronskleurig uitlopend, groen	Opvallend, groot, zaaddozen	Roodbruin	Droog en vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal, basisch	Verdraagt droogte, luchtverontreiniging, hitte	
	Sierappel 'Red Sentinel'	Malus 'Red Sentinel'	M 'RS'	5 - 6 m	4 - 5 m	10	Rond, half open	Trossen, opvallend, enkelvoudig	Geeloranje, oranjerood	Wit, lichtroze	April - mei	Bladverliezend, eirond, gezaagd	Bronskleurig uitlopend, groen	Opvallend, kleine sierappel	Rood	Vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand, leem	Zuur, neutraal, basisch	Verdraagt luchtverontreiniging en wind	Drachtboom voor bijen en vlinders. Goed voor vogels en kleine zoogdieren
	Grootbloemige Japanse kornoelje 'Satomi'	Cornus kousa 'Satomi'	Ck 'S'	3,5 - 5 m	3,5 - 5 m	4	Breed vaas, half open	Hoofdjes, stervormig, opvallend, enkelvoudig	Roodviolet	Rozerood	Mei - juli	Bladverliezend, eirond, gegolfd	Bronskleurig uitlopend, groen	Opvallend, zelden vruchten, eetbaar, steenvrucht, framboosachtig	Rood	Vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur tot neutraal	Verdraagt matige wind	Drachtheester voor bijen. Waardheester voor vlinders. Goed voor kleine zoogdieren
Heesters																				
	Veelbloemige Kornoelje	Cornus florida	Cf	2 - 3 m	4 - 6 m	32	Afgeplat rond, half open	Hoofdjes, opvallend, enkelvoudig	Scharlakenrood, roodviolet	Wit, geelgroen	Mei - juni	Bladverliezend, eirond, ovaal, tegenoverstaand, lichtbehaard	Donkergroen, onderzijde witgrijs	Klein, steenvrucht, framboosachtig	Rood	Droog tot vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur tot neutraal	Verdraagt luchtverontreiniging en wind	Drachtheester voor bijen. Waardheester voor vlinders. Goed voor vogels en kleine zoogdieren.
	Wilde liguster	Ligustrum vulgare	Lv	2 - 5 m	2 - 5 m	8	Groeiwijze	Geurend	Geen	Wit	Juni - juli	Bladverliezend, half bladhoudend	Groen	Rond, giftig	Zwart	Droog, vochtig tot nat	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur tot neutraal	Verdraagt luchtverontreiniging en wind	Drachtheester voor bijen. Waardheester voor vlinders
	Struikkamperfoelie	Lonicera fragrantissima	Lf	1,5 - 1,5 m	1,5 - 1,5 m	8	Breed opgaand met uitbuigende takken	Klein, hangend	Geen	Wit	Januari - maart	Ovaal, klein	Groen	Klein, rond	Rood	Vochtigheid	Grond	Zuurtegraad	Bestendigheid	
	Beverboom 'Susan'	Magnolia 'Susan'	M 'S'	2,5 - 3 m	3 - 3,5 m	17	Breed vaas, half open	Tulpvormig, opvallend, enkelvoudig, groot, geurend	Geel	Rozeviolet	April - mei	Bladverliezend, omgekeerd eirond, groot	Groen	Opvallend, zelden vruchten, trossen	Oranje, rozerood	Vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur tot neutraal	Verdraagt matige wind	
	Schijnhulst	Osmanthus x burkwoodii	Ob	3 - 4 m	2 - 3 m	32	Breed eirond/vaas, gesloten	Trossen, klein, geurend	Geen	Wit	April - mei	Bladhoudend, ovaal, tegenoverstaand, leerachtig, glanzend, gezaagd	Donkergroen	Geen vruchten	Geen	Vochtig	Zavel, lichte klei, zand en leem	Neutraal	Winterhard	Drachtheester voor bijen
	Perzich ijzerhout, Perzische plataan	Parrotia persica	Pp	6 - 10 m	10 - 12m	12	Afgeplat rond, gesloten	Hoofdjes, onopvallend, enkelvoudig, klein	Geeloranje, oranjerood, rood, roodviolet, violet	Rood	Februari - maart	Bladverliezend, omgekeerd eirond, leerachtig, glanzend, gegolfd	Groen	Onopvallend, doosvrucht	Bruin	Droog tot vochtig	Alle grondsoorten	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt strooizout, wind, verdraagt hitte/droogte en luchtverontreiniging	
	Blaasspirea	Physocarpus opulifolius	Po	2 - 3 m	2 - 3 m	6	Rond/ovaal, half open	Trossen, opvallend, groot	Geelbruin	Wit	Mei	Bladverliezend, eirond, gelobd	Groen	Opvallend, klein, bes	Rood	Droog tot vochtig	Alle grondsoorten	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt luchtverontreiniging en matige wind	Drachtheester voor bijen.
	Sneeuwbalspirea (KL-klein)	Physocarpus opulifolius KL	Po	2m	2m	16	Groeiwijze	Bloemkenmerken	Herfstkleuren	Kleur bloemen	Begin bloeitijd	Bladkenmerken	Kleur bladeren	Kenmerk vruchten	Kleur vruchten	Vochtigheid	Grond	Zuurtegraad	Bestendigheid	
	Vlierbes, Zwarte vlier	Sambucus nigra 'Black Beauty'	Sn 'BB'	2 - 3 m	1,5 - 2 m	12	Rond, half open	Tuilen, schermen, klein	Donkerpaars	Roze	Mei - juni	Ovaal, geveerd, gezaagd, samengesteld	Rood/bruin	Rond, klein	Zwart	Droog, vochtig tot nat	Alle grondsoorten	Zuur, neutraal tot basisch	Verdaagt wind, zeer winterhard	Drachtheester voor bijen. Goed voor vogels.
	Peterselievlier	Sambucus nigra 'Laciniata'	Sn 'L'	4 - 8 m	3 - 6 m	6	Rond, open	Schermen, onaangenaam geurend	Geel	Wit, roomwit	Mei - juni	Bladverliezend, geurend bij kneuzing, diep ingesneden, geveerd	Groen	Eerbaar, bes, steenvrucht	Zwartviolet	Droog tot vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt wind, zeewind	
	Japanse sneeuwbal 'Mariesii'	Viburnum plicatum 'Mariesii'	Vp 'M'	1,5 - 2,5 m	2 - 3 m	19	Afgeplat rond, half open	Schermen, enkelvoudig, groot, zwak geurend	Roodviolet	Roomwit	Mei - juni	Bladverliezend, eirond, ruw, gezaagd, gekarteld	Groen, lichtgroen uitlopend	Zelden vruchten, klein, trossen, bes	Rood, zwart	Vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt luchtverontreiniging en wind/zeewind	Drachtheester voor bijen. Waardheester voor vlinders. Goed voor vogels.
	Sneeuwbal 'Charles Lamont'	Viburnum x bodnantense 'Charles Lamont'	Vb 'CL'	2 - 2,5 m	2 - 2,5 m	9	Vaas, half open	Schermen, trompetvormig, geurend	Roodviolet	Roze	Januari - februari	Bladverliezend, omgekeerd eirond, gezaagd	Bronskleurig uitlopend, groen	Geen vruchten	Geen	Vochtig	Löss, zavel, zware klei, lichte klei en leem	Zuur tot neutraal	Verdraagt geen wind	

HAGEN EN OVERHOEKEN

DEELGEBIED 3 - HAGEN EN OVERHOEKEN

Malus ‘Red Sentinel’ - vdberk.nl

Voorjaarsbloeiers in het gras bij overhoeken - florum.nl

Carpinus betulus - haagplanten.net

Prunus Autumnalis - tenhovenbomen.nl

DEELGEBIED 3 - HAGEN EN OVERHOEKEN - SORTIMENTSLIJST

Deelgebied Hagen en overhoeken	Nederlandse naam	Latijnse naam	Afkortin	Volwassen hoog	Volwassen dekki	Aantal	Groeiwijze	Bloemkenmerke	Herfstkleuren	Kleur bloeme	Begin bloeitij	Bladkenmerken	Kleur bladere	Vruchtkenmerken	Kleur vrucht	Vochtigheid	Grondsoort	Zuurtegraad	Bestendigheid	Opmerkingen
Bomen																				
	Sierappel 'Red Sentinel'	Malus 'Red Sentinel'	M 'RS'	5 - 6 m	4 - 5 m	10	Rond, half open	Trossen, opvallend, enkelvoudig	Geeloranje, oranjerood	Wit, lichtroze	April - mei	Bladverliezend, eirond, gezaagd	Bronskleurig uitlopend, groen	Opvallend, kleine sierappel	Rood	Vochtig	Löss, zavel, lichte klei, zand, leem	Zuur, neutraal, basisch	Verdraagt luchtverontreiniging en wind	Drachtboom voor bijen en vlinders. Goed voor vogels en kleine zoogdieren
	Sierkers	Prunus x subhirtella 'Autumnalis'	Ps 'A'	3 - 5 m	3 - 5 m	5	Breed vaas, open	Trossen, half gevuld	Geeloranje	Lichtroze	Oktober - april	Bladverliezend, ovaal, dubbel gezaagd	Groen	Zelden vruchten, klein, kers	Zwart	Vochtig	Zavel, lichte klei, zand en leem	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt matige wind	Drachtboom voor bijen
Hagen																				
	Haagbeuk	Carpinus betulus	Cb	1 - 2 m	1 m	1500	Gesloten	Geen	Geelbruin	Geelgroen	April - mei	Bladverliezend, ovaal, gezaagd	Groen	Gevleugeld, klein, noot	Bruin, groen	Zeer droog, droog tot vochtig	Alle grondsoorten	Zuur, neutraal tot basisch	Verdraagt droogte, hitte en wind	Waardheester voor vlinders. Goed voor vogels en kleine zoogdieren. 3 stuks per/m
Bollen																				
Voorjaarsbloeiers in het gras bij overhoeken																				